

امارت اسلامی افغانستان

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

ریاست ارشاد و انسجام مساجد

موضوع خطابت روز جمعه و

تقریر و بیان تحریر شده که به تمام خطباء مرکز و ولایات

به هر دو زبان ملی کشور (دري و پشتو) ارسال میگردد

۱۶/ربیع الثانی/۱۴۴۴هـ ق مطابق ۲۰/عقرب/۱۴۰۱هـ ش

رعایت نمودن حقوق والدین، اضرار دنیوی و اخروی نافرمانی آنان

الحمد لله الذی حذرنا من دارالغرور و امرنا بالاستعداد لیوم البعث والنشور، احمده وهو الغفور الشکور امر ببر الوالدین وحذر ونهی عن العقوق، وجعل جزاء البرجئة ورضواناً، والصلاة والسلام علی سیدنا محمد اکمل الخلق بیانا، وعلی آله وصحبه ومن كانوا لهم إخواناً، أما بعد: قال الله تعالی: (وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً لَاحِقًا لَهُ الْإِحْقَابُ: (۱۵)).

رعایت حقوق پدر و مادر بر بالای هر یکی ما فرض است، از ضرر ورنج رسانیدن برای آنها خود داری نمودن بر ما لازم است. از حقوق پدر و مادر هیچ کس انکار کرده نمی تواند؛ زیرا مادر و پدر هست که سبب تولد او را داده؛ بخاطر اولاد خود، شب و روز کوششهای خسته گی ناپذیری کرده اند، در تربیت جسمی و اخلاقی اولاد خویش شب و روز زحماتی کشیده اند.

ترقی، کامیابی انسان و خوشی های او همه مرهون احسان پدر و مادر است.

به جای آوردن حقوق پدر و مادر در حقیقت خدمت کردن برای آنها و ادای شکر گزاری از آنها است؛ از همین جهت الله تعالی میفرماید: (وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ الْقَمَان: (۱۴))

الله تعالی فرموده است که شکر من را اداء نمائید سپس شکر و سپاس پدر و مادر را اداء نمائید. در این آیت کریمه الله تعالی ادای شکر پدر و مادر را پیوست به ادای شکر و سپاس خویش نموده است.

از همین جهت پیغمبر علیه الصلاة والسلام فرموده اند: جنت در زیر قدم مادر است.

از جمله حقوق پدر و مادر همراهی آنها نیکی کردن است. الله تعالی نیکی به پدر و مادر را یک دروازه ای از دروازه های جنت شمرده است. هر کس که به پدر و مادر نیکی کند الله تعالی ثواب و بدله عاجل به او میدهد و اگر در مقابل پدر و مادر بی احترامی بکند و یا تکلیفی به آنها برساند جزای آن را هم عاجل میبیند.

الله در قسمت حقوق پدر و مادر میفرماید: **وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٌ وَلَا تُنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا، وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا** {الإسراء: (۲۳ - ۲۴)}

ترجمه:- وپروردگارت دستور داده است که جز او را عبادت نکنید و به پدر و مادر نیکی کنید و اگر یکی از آنها یا هر دو آنها نزد تو به سن پیری برسند به آنان (اف) مگو و بر آنها فریاد مزن و برای آنان سخن محترمانه بگو؛ پائین کن از برایشان بازوی رحمت خود را و بگو ای پروردگارا رحم کن بر اینها طوری که اینها مرا در طفولیت تربیه کردند .

امام قرطبی رحمه الله در تفسیر این آیت میگوید: الله تعالی به عبادت خود امر کرده است و نیکی به پدر و مادر را پیوسته به حق خود ذکر کرده است. طوری که شکر گزاری پدر و مادر را همراه شکرگزاری خود یکجا ذکر کرده است. [تفسیر القرطبی] در آیه دیگری الله تعالی فرموده است: **وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ** {النساء: (۳۶)}

ترجمه:- الله را عبادت کنید و به او چیزی را شریک مگردانید و به پدر و مادر نیکی کنید و به خویشان وندان مستمندان و همسایه نزدیک و همسایه دور و به همنشین پهلوی و مسافر .

همچنان در جای دیگری فرموده است: **قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا** {الانعام (۱۵۱)}

ترجمه:- بگو بیائید تا آنچه را که پروردگارتان بر شما حرام گردانده است برایتان بخوانم، اینکه چیزی را به الله شریک مگردانید، به پدر و مادر نیکی کنید .

همچنان رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است که نیکی با پدر و مادر بعد از نماز بهترین عبادت است. رسول الله صلی الله علیه وسلم در باره حقوق پدر و مادر فرموده است: **(عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : جاء رجل إلى رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال : يا رسول الله ! من أحق الناس بحسن صحابتي ؟ قال : أمك . قال : ثم من ؟ قال ثم أمك . قال : ثم من ؟ قال ثم أمك . قال : ثم من ؟ قال ثم أبوك) متفق عليه .**

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که میگوید: یک شخص به نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: یا رسول الله! کیست بسیار مستحق بر اینکه با او به طریقه نیکو نشست و برخاست داشته باشم، فرمودند: مادرت، باز گفت بعد از آن کیست، باز گفت مادرت؛ آن شخص باز گفت بعد از آن کیست، فرمودند: مادرت، آن شخص گفت بعد از آن کیست، فرمودند: بعد از آن پدرت .

در یک حدیث دیگر آمده است: **عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنه يقول جاء رجل إلى النبي صلی الله علیه وسلم فاستأذنه في الجهاد فقال أحيي والدك قال نعم قال ففیهما فجاهد**. صحیح البخاری

ترجمه:- از عبد الله ابن عمرو رضی الله عنه روایت است که میگوید شخصی نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد، و از پیامبر علیه السلام درباره اشتراک به جهاد اجازة خواست؛ پیامبر علیه السلام به او فرمود: آیا مادر و پدر تو زنده است؟ آن شخص گفت بلی! پیامبر علیه السلام به او فرمود: پس به آن هر دو جهاد کن. (یعنی در خدمت آنها کوشش کن).

در روایت ابوداود آمده است: **(جاء رجل إلى رسول الله -صلى الله عليه وسلم- فقال : جئتُ أبايعك على الهجرة وتركتُ أبويَّ يبيكان . فقال : ارجعْ عليهما فأضحكهما كما أبكيتهما) . سنن أبي داود**

ترجمه:- شخصی به نزد رسول الله صلی الله علیه وگفت: آدمم که با تو بیعت کنم به هجرت و پدر و مادر را ترک کردم در حالیکه گریه میکردند، پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: پس برگرد به نزد ایشان آنها را بخندان طوریکه آنها را به گریان آورده ای.

البته این حکم در وقتی بوده که در آن وقت جهاد فرض نشده بود، هنگامیکه جهاد فرض شد بر تمام اعمال جهاد بهترین عمل است؛ یا اینکه در آنوقت هم برای مسلمانان سلاح کم بود.

خدمت مادر و پدر باعث قبولیت دعا میگردد، الله تعالی دعای آن شخصی را قبول کرد که خدمت پدر و مادر را میکرد و این خدمت پدر و مادر را وسیله در دعای خود قرار داد. (فَقَالَ أَحَدُهُمْ: اللَّهُمَّ إِنِّي كَان لِي أَبَوَانِ، شَيْخَانِ كَبِيرَانِ فَكُنْتُ أَخْرُجُ فَأَرَعِي، ثُمَّ أَجِيءُ فَأَحْلُبُ فَأَجِيءُ بِالْحِلَابِ، فَآتِي بِهِ أَبَوَيَّ، فَيَشْرَبَانِ ثُمَّ أَسْقِي الصَّبِيَّةَ، وَأَهْلِي وَأَمْرَأَتِي فَاحْتَبَسْتُ لَيْلَةً، فَجِئْتُ فَإِذَا هُمَا نَائِمَانِ قَالَ: فَكْرِهْتُ أَنْ أُوقِظَهُمَا، وَالصَّبِيَّةُ يَتَضَاغُونَ عِنْدَ رِجْلَيَّ فَلَمْ يَزَلْ ذَلِكَ دَأْبِي وَدَأْبَهُمَا حَتَّى طَلَعَ الْفَجْرُ اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنِّي فَعَلْتُ ذَلِكَ ابْتِغَاءً وَجْهَكَ، فَافْرُجْ عَنَّا فُرْجَةً، نَرَى مِنْهَا السَّمَاءَ قَالَ: فَفَرَجَ عَنْهُمْ) صحيح البخاري

ترجمه:- از جمله آن سه نفری که در غار بند مانده بودند، یکی از آن ها گفت: مادر و پدرم که خیلی ضعیف بودند و من رمه را میچراندم و شیر را میدوشیدم و برای پدر و مادر می آوردم و آنها مینوشیدند، باز باقی مانده آنرا به اطفال خود میدادم و بعداً به دیگر اعضای فامیل و زوجه خود شیر باقی مانده را میدادم، شبی بند شدم و شیر را آوردم در حالیکه (مادر و پدرم) هردو بخواب رفته بودند و این را مناسب ندیدم که آنها را بیدار نمایم و طفلها را در پاهایم میپیچیدند و فریاد میکردند، این حالت من و طفلها را بود تا که صبح شد. یا الله! تو میدانی که من اگر این کار را بخاطر رضای تو انجام دادم، این صخره را به اندازه دور کن که ما آسمان را ببینیم. راوی میگوید که آن صخره (سنگ) از راه اینها دور شد. صورت های اداء حقوق پدر و مادر:

برما لازم است که در اداء کردن حقوق پدر و مادر ثابت قدم باشیم، تا اینکه الله تعالی از ما راضی شود، حیات پدر و مادریک نعمت الهی از برای اولاد است. اگر یکی از پدر و مادر و یا هر دو وفات شده باشند باید در حق آنها بیشتر دعای مغفرت بکند. الله تعالی حق پدر و مادر را بر ما فرض گردانیده است و برخی از حقوق پدر و مادر قرار ذیل است:

امام احمد بن حنبل فرموده است: نیکی به پدر و مادر گناهان را محو میکند. [نصرة النعميم]

امام ابواللیث سمرقندی رحمه الله فرموده است: از جمله حقوق پدر و مادر این است اگر آنها گرسنه باشند به آنها طعام داده شود و اگر آنها به لباس ضرورت داشته باشند به آنها لباس داده شود، از جمله حقوق پدر و مادر رفتار نیک با آنهاست و از جمله حقوق آنها خدمتگذاری با آنها و به سخنان ایشان عمل کردن و گوش فرادادن است به شرطی که در آن معصیت نباشد، و به آنها با لهجه نرم صحبت کردن و صدا نکردن آنها به اسم محضه شان در راه از آنها پیش نشدن و دعای مغفرت در حق آنها می باشد [تنبيه الغافلین]

بخاطر خدمت پدر و مادر و پس قرنی رضی الله عنه از زیارت رسول الله صلی الله علیه وسلم باز ماند، از فضیلت صحابی بودن محروم شد با وجود آنکه صحابی بودن در اسلام درجه بزرگی است، بنا بر این عذر پیغمبر علیه السلام او را ستایش کرد و در حق آن چنین فرمود: (إن من خیر التابعین أویس القرنی). مسند أحمد

ترجمه:- یقیناً از جمله بهترین تابعین و پس قرنی است.

بعضی از صورت های ادای حقوق پدر و مادر قرار ذیل است:

حقوق پدر و مادر این است که همراهی آنها نیکی شود و از هر نوع اذیت و آزار خود داری شود، و از حقوق پدر و مادر این است که او امر و هدایات شان عملی کرده شود و به سخنهاى ایشان توجه شود، نیکی کردن و احترام کردن به پدر و مادر اگر که کافر هم باشند، با مادر و پدر در کارهای روزمره کمک کردن، محبت کردن با پدر و مادر و احترام کردن به اقارب پدر و مادر و با آنها نیکی کردن، پوره کردن ضروریات پدر و مادر، در حضور پدر و مادر آهسته صحبت کردن و در حضور آنها از بی ادبی خود داری کردن، ترجیح دادن سخن پدر و مادر بالای سخن خود، خدمت کردن به پدر و مادر، از جمله حقوق پدر و مادر این است که در حضورشان (اف) گفتن حرام است، دعای مغفرت خواستن برای پدر و مادر بعد از وفات ایشان.

فوائد بجای آوردن حقوق پدر و مادر:

خدمت به پدر و مادر فوائد ذیل را دارد:

نیکی به پدر و مادر بهترین عبادت است، نیکی به پدر و مادر سبب قبولیت دعا میگردد، نیکو کاری با آنها سبب نیکبختی فرزندان میشود.

سبب دخول جنت میگردد. طوری که در حدیث شریف آمده است: (عن ابی هریره رضی الله عنه سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول: (الْوَالِدُ أَوْسَطُ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ، فَإِنْ شَتَّ فَأَضَعْ ذَلِكَ الْبَابَ أَوْ أَحْفَظْهُ) سنن الترمذی ترجمه:- ابوهریره رضی الله عنه میگوید: من از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدم که میگفت پدر دروازه وسط دروازه های جنت است اگر میخواهید آن دروازه را ضایع کنید، و یا آن را حفاظت کنید.

سبب زیادت عمر و برکت در مال میشود، نیکی کردن به مادر و پدر یکی از اسباب نزدیکی به الله تعالی است. رضای الله تعالی در رضای پدر و مادر نهفته است، بازوی عاجزی و تواضع را پائین کردن به پدر و مادر از جمله وظایف شرعی شمرده میشود.

از جمله حقوق پدر و مادر یک نیکی این است، که در حیات و بعد از وفات شان دعای بخشش و مغفرت کرده شود.

زیانهای دنیوی و اخروی نافرمانی پدر و مادر:

اضرار نافرمانی پدر و مادر:

۱- نافرمانی پدر و مادر از جمله گناهان کبیره شمرده شده است، الله تعالی طوری که حقوق والدین را هم قرین خود قرار داده همچنان نافرمانی پدر و مادر را هم قرین شرک قرار داده است.

در حدیثی آمده است: (الانبتکم باکبر الكبائر ثلاثاً قلنا بلی یارسول الله قال الاشراک بالله و عقوق الوالدین...) بخاری ترجمه:- رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: آیا شمارا خبر ندهم به بزرگترین گناهان، سه بار تکرار کرد ما گفتیم بلی یارسول الله، فرمودند شرک آوردن به الله تعالی و نافرمانی پدر و مادر.

در یک حدیث دیگری آمده است: (سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْكِبَائِرِ قَالَ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَقَتْلُ النَّفْسِ، وَشَهَادَةُ الزَّوْرِ) صحیح البخاری

ترجمه:- از رسول الله صلی الله علیه وسلم سوال شد درباره گناهان کبیره؛ ایشان فرمودند: شرک آوردن به الله تعالی، نافرمانی پدر و مادر، قتل نفس و شهادت به دروغ.

امام ذهبی رحمه الله میفرماید: (الله تعالی رفتار بد همراهی پدر و مادر و همراهی آنها نیکی نکردن را با شرک پیوست ذکر

نموده [التباین]

الله تعالی جزای دیگر گناهان را آنقدر عاجل نمی دهد مانند نافرمانی پدر و مادر که جزای نافرمانی را زود میدهد. نافرمانی پدر و مادر هر آن کاری را گفته میشود که برای آنها تکلیف برساند ولو که انجام آنکار واجب هم باشد. اطاعت پدر و مادر در کارهایی واجب است که در انجام آن گناه نباشد مخالفت پدر و مادر در این صورت نافرمانی شماریده میشود. [شرح النووی]

امام ابن حجر مکی میگوید: نافرمانی پدر و مادر تکلیف رسانیدن به آنها که این تکلیف برای دیگران برسد گناه صغیره شماریده میشود اگر این تکلیف برای پدر و مادر برسد گناه کبیره شماریده میشود. [الزواجر]

کسیکه نافرمان پدر و مادر باشد بوی جنت به مشامش نمی رسد.

۲- نافرمانی پدر و مادر سبب عذاب دردنیامیگردد:

نافرمانی پدر و مادر جرم بزرگی است که الله تعالی پیش از آخرت دردنیای این افراد را مجازات میکند چنانچه در حدیث آمده است: (عن ابی بکرۃ عن النبی صلی الله علیه وسلم کل الذنوب یؤخر الله تعالی ماشاء منها الی یوم القیامه الاعقوب الوالدین فان الله یعجله لصاحبه فی الحیوة قبل الموت) طبرانی و مستدرک

ترجمه: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند هر گناه را الله تعالی جزای آن را موخر میکند آنچه که اراده الله تعالی شود از جمله گناهان تا روز قیامت، مگر نافرمانی پدر و مادر، الله تعالی جزای آن را به طور عاجل در دنیا قبل از موت برای مرتکب آن میرساند.

۳- نافرمانی پدر و مادر موجب خشم پروردگار میگردد:

نافرمانی پدر و مادر سبب غضب الهی میگردد طوری که در حدیث شریف آمده است: (عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: رِضَا الرَّبِّ فِي رِضَا الْوَالِدِ وَسَخَطُ الرَّبِّ فِي سَخَطِ الْوَالِدِ).
المستدرک للحاکم

ترجمه:- از عبدالله ابن عمرو رضی الله عنه از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت نموده که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: رضای پروردگار در رضای پدر است و خشم پروردگار در خشم پدر است.

جوان بنی اسرائیلی را بنام جریج الله تعالی در دنیا سزا داد که بخاطر مشغولیت در عبادت به صدای مادر خویش جواب نداد.

(عن أَبِي هُرَيْرَةَ- رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: نَادَتْ امْرَأَةٌ ابْنَهَا وَهُوَ فِي صَوْمَعَةٍ (صَوْمَعَتِهِ) قَالَتْ يَا جُرَيْجُ فَقَالَ اللَّهُمَّ أُمَّي وَصَلَاتِي قَالَتْ يَا جُرَيْجُ قَالَ اللَّهُمَّ أُمَّي وَصَلَاتِي قَالَتْ اللَّهُمَّ لَا يَمُوتُ جُرَيْجٌ حَتَّى يَنْظُرَ فِي وَجْهِ الْمَيَامِيسِ وَكَانَتْ تَأْوِي إِلَى صَوْمَعَتِهِ رَاعِيَةً تَرَعَى الْغَنَمَ فَوَلَدَتْ فَقِيلَ لَهَا مِمَّنْ هَذَا الْوَلَدُ قَالَتْ مِنْ جُرَيْجٍ نَزَلَ مِنْ صَوْمَعَتِهِ قَالَ جُرَيْجُ أَيْنَ هَذِهِ الَّتِي تَزْعُمُ أَنَّ وَلَدَهَا لِي قَالَ يَا بَابُوسُ مَنْ أَبُوكَ قَالَ رَاعِي الْغَنَمِ).
صحيح البخاري

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده اند: یک زن پسر خود را صدا کرد در حالیکه پسرش در عبادت گاه خود مصروف عبادت بود برای او گفت: ای جریج! پسرش گفت: ای الله از یک طرف مادرم هست از دیگر طرف نماز هست. مادرش صدا کرد ای جریج! او همراهی خود گفت: ای پروردگارم! یکطرف مادرم و طرف دیگر نماز هست چه کار کنم! باز مادرش گفت ای الله جریج تا هنگامی وفات نشود که

روی زن فاحشه را ببیند: یک چوپان که به طرف عبادت گاه می آمد، همراه ربه خود روان بود که همراهی یک زن زنا کرد و از آن زن طفل پیدا شد کسی برای زن گفت این طفل از کجا پیدا شده است؟ آن زن برای او گفت این طفل از جریج پیدا شده است؛

جریج از عبادتگاه خود پائین شد و جریج گفت آن زن چه شد که میگفت این طفل از جریج پیدا شده است جریج برای طفل گفت: پدرت کی است! طفل گفت پدرم چوپان است. از این حدیث به صراحت معلوم میشود کسی در نماز نفل ایستاد باشد و مادرش صدا بزند باید برای مادرش جواب بدهد.

دیگر اینکه دعای مادر در حق اولاد مستجاب است کسیکه نافرمانی کند در دنیا برای او جزا داده میشود.

۴- نافرمانی پدر و مادر سبب خاتمه سوء میگردد.

نافرمانی پدر و مادر سبب خاتمه بد از برای فرزند میگردد که در اخیر عمر در وقت نزاع روح همین شخص قادر به گفتن کلمه شهادت نمی شود طوریکه در حدیث شریف آمده است: عن عبد الله ابن أبي أوفى. قال: كنا عند رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ، فأتاه آت ، فقال: شاب يوجود بنفسه ، فقيل له: قل لا إله إلا الله ، فلم يستطع ، فقال: «أَكَانَ يُصَلِّي؟». قال: نعم فنهض رسول الله - صلى الله عليه وسلم - ، ونهضنا معه ، [فدخل على الشاب] فقال له: «قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» قال: لا أستطيع ، قال: «لِمَ؟» قيل: كان يعوق والدته ، فقال: «أَحْيَيْتُ وَالِدَتَهُ؟» قالوا: نعم ، فقال: «ادْعُوها» ، فجاءت ، فقال: «هَذَا ابْنُكَ؟» قالت: نعم ، فقال لها: «أَرَأَيْتَ لَوْ أَجَبْتُ نَارًا ضَخْمَةً ، فَقِيلَ لَكَ: إِنَّ شَفَعْتَ لَهُ خَلِيْنَا عَنْهُ ، وَإِلَّا أَحْرَقْنَا بِهِدِهِ النَّارِ أَكُنْتَ تَشْفَعِينَ لَهُ؟» قالت: يا رسول الله إِذَا أَشْفَع. قال: «أَشْهَدِي الله ، وَأَشْهَدِيْنِي أَنَّكَ قَدْ رَضِيْتِ عَنْهُ» ، فقالت: اللهم إني أشهدك ، وأشهد رسولك أني قد رضيت عن ابني. فقال رسول الله - صلى الله عليه وسلم - : «يا غلام: قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ» فقالها ، فقال رسول الله - صلى الله عليه وسلم - : «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْقَذَهُ بِي مِنَ النَّارِ» .
شعب الايمان للبيهقي

ترجمه:- حضرت عبدالله ابن ابی عوف میگوید ما در نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم نشسته بودیم آمد به نزد پیامبر علیه السلام آمد شخصی وگفت جوانی قریب مردن است و به او گفته میشود بگو لا اله الا الله ولی او توان گفتن کلمه شهادت را ندارد پیامبر علیه السلام فرمود آیا نماز میخواند گفت بلی ، پیامبر علیه السلام حرکت کرد و ما هم با او حرکت کردیم و به نزد این جوان داخل شد وگفت بگو لا اله الا الله جوان گفت توان ندارم ، شخصی گفت این جوان مادر خود را نافرمانی میکرد پیامبر علیه السلام فرمود آیا مادر او زنده است آن شخص گفت بلی!

پیامبر علیه السلام فرمود که او را طلب کنید او را طلب کردند و او آمد ، پیامبر علیه السلام از او پرسید این فرزند تو است؛ او گفت بلی! پیامبر علیه السلام فرمود: اگر آتش بزرگی شعله ور کرده شود و باز این فرزند تو در آن انداخته شود آیاتو برای آن شفاعت میکنی گفت بلی ، پیامبر علیه السلام فرمود پس الله را گواه کن و ما را گواه قرار بده که از فرزندت راضی هستی؛ زن گفت من خدا و رسولش را گواه قرار میدهم که من از فرزندش راضی استم باز پیامبر علیه السلام گفت ای جوان بگو لا اله الا الله جوان گفت لا اله الا الله و زبان او به گفتن کلمه جاری شد .

5- نافرمانی پدر و مادر سبب تنگی رزق و روزی میگردد:

6- در آخرت الله تعالی وی را به چشم رحمت نگاه نمیکند:

نافرمانی پدر و مادر گناه کبیره است در دنیا و آخرت زیانهای زیادی دارد.

شخص که نافرمانی پدر و مادر را میکند الله تعالی در روز قیامت به چشم رحمت به وی نمی بیند و به جنت داخل نمی شود.

در حدیث شریف آمده است: (عبد الله بن عمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله -صلى الله عليه وسلم-: ثلاثة لا ينظر الله إليهم يوم القيامة: العاق لوالديه، والمرأة المترجلة والديوث. وثلاثة لا يدخلون الجنة: العاق لوالديه، و مدمن الخمر، والمنان بما أعطى). سنن النسائي.

ترجمه:- از عبدالله ابن عمر رضي الله عنهما روایت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده است: سه نفر است که الله تعالی در روز آخرت به آنها نگاه نمی کند؛ شخصی که نافرمانی پدر و مادر را کند، مردیکه خود را همراه زنان مشابهت کند، شخص دیوث؛ این سه نفر به بهشت داخل نمی شوند، شخص نافرمان پدر و مادر؛ مدمن الخمر؛ و کسی که احسان میکند و منت میگذارد.

۷- رسول الله صلى الله عليه وسلم شخص نافرمان پدر و مادر را دعای بد نموده است:

در یک حدیث شریف رسول الله صلى الله عليه وسلم فرموده است: (عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: رَغِمَ أَنْفٌ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفٌ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفٌ. قِيلَ: مَنْ يَارَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدَهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا فَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ). رواه مسلم

ترجمه:- از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمود: خوار و خاک آلوده باد بینی، بازهم خوار و خاک آلوده باد بینی، بازهم خوار و خاک آلوده باد بینی؛ از پیامبر علیه السلام سوال شد بینی کی خاک آلوده باد، که این کنایه از هلاکت است رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: کسی که مادر و پدر هر دورا یا یکی را در حال ضعف و پیری بیابد و به اثر خدمت نکردن آنان به جنت داخل نشود.

در یک حدیث دیگری آمده است: (إن الله حرم ثلاثا ونهى عن ثلاث حرم عقوق الوالد ووأد البنات ولا وهات ونهى عن ثلاث قيل وقال وكثرة السؤال وإضاعة المال). صحیح مسلم -

ترجمه:- بدون شك الله تعالی سه شی را حرام گردانیده است واز سه شی منع نموده است. نافرمانی پدر و مادر را حرام گردانیده است، زنده به گور کردن دختران را حرام گردانیده است و منع نمودن چیزی را که لازم است اعطای آن، و طلب کردن آنچه را که شما مستحق نیستید واز سه شی نهی نموده؛ از قیل و قال، (از سخنان بیهوده زیاد) واز سوال کردن مردم، از اسراف یا ضایع نمودن مال.

صورت های نافرمانی پدر و مادر:

نافرمانی پدر و مادر در نوشتن و گفتن منحصر کرده نمی شود، می خواهد برای فهم مردم برخی از نافرمانی پدر و مادر بطور نمونه ذکر شود که در جامعه فعلی وجود دارد:

در گفتار، عمل، عادت همراهی پدر و مادر جنجال نمودن. پدر و مادر را لت و کوب، راندن و سرزنش کردن و در بالای سخن آنها سخن تیزگفتن یا قهر شدن، در مقابل حکم پدر و مادر ناراضیاتی را آشکار کردن یا جواب منفی دادن.. در پیش

پدرومادر قهر شدن یا سخن تند گفتن ، نگاه کردن به طرف مادر و پدر به قهر ، پدر ومادر را امرکردن وبه کاری گماشتن ، درکارهای پدرومادر انتقاد کردن .

درپیش روی پدرومادر بی ادبی کردن ، همراهی پدرومادرکمک نکردن در کارها ، به گفتار پدرومادر توجه نکردن وسخنان آنها را قطع کردن ، همراهی آنها درگفتارجنگ کردن یا رد کردن گفتار آنها ، گفتار پدرومادر را بیجای شماریدند ، بدون اجازه پدرومادر به سفرمباح رفتن ، در صورتی که پدرو مادر به اولاد ضرورت داشته باشند ، همراهی مردم بیان کردن بدی پدرومادر و برای پدرومادر دشنام دادن ولعنت گفتن .

اقول قولی هذا استغفروالله لی ولکم ولسائر المسلمین واستغفروه انه هو الغفور الرحیم